

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

100 tisoč zborovalcev na shodu v Sarajevu

Predsednik vlade napoveduje važne politične in gospodarske zakone

Za Binkošti je sklicalo vodstvo JRKD velik manifestacijski zbor v Sarajevu. Zborovanja se je udeležilo nad 100.000 ljudi, ki so s posebno pazljivostjo poslušali izvajanja predsednika vlade dr. Srškića.

Za narodno in državno edinstvo

Predsednik vlade je izvajal med drugim:

»Desetletno bridko izkustvo nas je naučilo, da nihče ne sme ogražati celote naše države, kajti edinstvo našega naroda je velika resnica, ki je nihče več ne sme in ne more zanikati. Zato odreja zakon o društvih, da sme sicer vsak jugoslovanski državljani ustanavljati nove politične stranke, da pa morajo biti te stranke splošno narodne, jugoslovanske! Od tega načela ne bomo nikdar več odstopili.

Naša politična organizacija mora zbrati vse Slovence, Hrvate in Srbe, da izbriše prošlost, ki nas je razedinjevala. To pa ne pomeni, da bi ne varovali in spoštovali popolne plemenske enakosti in ravnopravnosti in da svojih zadev ne bi reševali s stališča čiste jugoslovanske solidarnosti. A tudi to ne pomeni, da ne spoštujemo svojih plemenskih imen in plemenskih tradicij. Z odločnostjo pa se bomo borili tudi proti vsem tistim, ki bi v naše javno življenje vnašali plemenske ali verske ofenzivne fronte in skušali ustvarjati politične tvorbe na plemenski ali verski podlagi.

Banovinska samouprava. — Občinske volitve

Z ustavo z dne 3. septembra 1931. so bile ustanovljene banovine, ki so jim poverjene gospodarske, socialne in kulturne naloge zemljepisno in gospodarsko zaokroženih področij. Na te banovine bomo prenesli najširše posle javne uprave. Zakon o posplošitvi in uvedbi banovinske samouprave je že definitivno sestavljen in bo v kratkem predložen Narodnemu predstavništvu. Novi občinski zakon pa itak stopi že 15. junija v veljavo in prve občinske volitve bodo v kratkem razpisane, najprej v dveh banovinah, kasneje pa v ostalih.

Te občinske volitve nas morajo zateči popolno organizirane. V občinske odbore moramo poslati svoje najboljše in najbolj disciplinirane pristaše. Hkratu pa morajo biti občinske volitve tudi nekakšen plebiscitarni izrek o tem, kolikšna je vera našega naroda v narodni program in kako enoten je naš narod za politiko, ki jo zdaj izvajamo.

Javna dela

Ceprav pri nas ni tolikšne brezposelnosti kakor drugod, je vendar naša dolžnost, da brezposelnim poskrbimo delo. Zato je vlada sestavila velik načrt javnih gradenj in zanje od-

redila redne proračunske kredite kakor tudi posebne izredne kredite. Zaposeliti hočemo s tem tiste, ki so brez dela, zlasti pri izvrševanju velikih prometnih gradenj.

Ureditv kmečkih dolgov

Sprejeli smo zakon o kmetijski zaščiti in o moratoriju za kmetovalce. Mi se pri teh ukrepih ne bomo ustavili. Kmetovalcu ne zadušča samo zaščita, potrebni so mu tudi novi krediti za nova sredstva, za novo kmetijsko delo. Zato bomo našemu kmetijstvu poskrbeli nova sredstva, njegove dolgove pa bomo uredili z dolgoročnimi odplačili in proti obrestim, ki jih bo vsak kmetovalec zmogel, da se s temi posojili reši dosedanjih dolgov, da s tem lahko zadosti svojim dosedanjim dolžnostim in si s tem pridobi novih kreditov. Nadejam se, da bo mogla vlada s pooblastili, ki jih je dobila od parlamenta, v kratkem ukreniti vse potrebno, da pomore našemu kmetu tudi s te strani.

Proti inflaciji

Glede na našo finančno politiko moram izjaviti, da se ne bo izpremenila. Storili bomo vse, da tudi letos ohranimo ravnotežje državnega pro-

računa. Zato izjavljam, da odklanjam tudi vsako misel o tem, da bi Narodna banka ustvarila nova sredstva brez primerne kritja.

Zunanja politika

Na mednarodnem področju je položaj naše države sedaj trdnjši kakor je bil kdaj doslej. Z našimi zavezniki, s Čehoslovaško in z Rumunijo, smo združeni v Mali antanti, ki je s svojim novim paktom postala nedotakljiva trdnjava proti vsakemu napadu na našo varnost in na red in mir v tem predelu Evrope. Politika Male antante ima nalogo, da varuje vse naše ozemlje in da našim narodom ohrani mir. Mala antanta — to pomeni sedaj glas miru in mednarodne pravice.

Naša zunanja politika sloni na eni strani na pogodbi o Mali antanti, na drugi pa na paktu o Društvu narodov in na političnem sporazumu s Francijo, ki ima v tem oziru ista naziranja in iste cilje kakor mi: mirno reševanje mednarodnih pogodb.

V zadnjem času so pričeli v inozemstvu govoriti o reviziji mirovnih pogodb in celo o reviziji državnih mej. Z vso odločnostjo vam izjavljam, da to vprašanje za nas ne obstoja in da revizije nikoli ne bomo sprejeli. Mala antanta sama je dovolj močna, da odbije vsak revizionistični napad z lastnimi silami.

Za dr. Srškičem je govoril še minister doktor Kramer o pomenu narodnega in državnega edinstva, drugi govorniki pa so obravnavali med splošnim odobravanjem važna gospodarska vprašanja.

Dva pomembna dneva kmetско-mladinskega gibanja

9. občni zbor »Zveze kmetских fantov in deklet«

V življenju vsakega gibanja in organizacije so najvažnejši dnevi, kadar se zbira na svojo skupščino mladinski parlament. Takrat se določajo smernice in delajo načrti za bodočnost, in to delo je povsod, pri vseh narodih sveta, naloženo mladini, zato je le od nje in nikogar drugega odvisno, kakšna bo ta bodočnost. Kadar pa se zbere mladina iz kmetске in delavske hiše na svoje zborovanje, takrat moramo reči, da je še posebno pomemben dan; s kmetско-delavsko hišo živi in umre tudi slovenski narod, pa je zato beseda in načrt mladega rodu iz te hiše pred vsemi besedami in načrti.

V soboto pred binkoštno nedeljo je zboroval v Ljubljani mladi parlament našega trdnega in močnega kmetско-delavskega gibanja. Na 9. redni občni zbor »Zveze kmetских fantov in deklet«, ki se je vršil v dvorani »Pri levu«, so se zbrali od vseh strani Slovenije zastopniki organiziranih vrst naše kmetско-delavske mladine, zastopniki številnih »Društev kmetских fantov in deklet«, najvažnejših prosvetnih in kulturnih organizacij slovenskega podeželja. Kakor so težki

in resni današnji časi in kakor je težko, pošteno in resno delo našega kmetско-delavskega gibanja, ki s svojim kulturnim in socialno-gospodarskim delom popravlja malone usodne napake slovenskega kulturnega, gospodarsko-socialnega in zlasti političnega življenja in udejstvovanja, tako je tudi to zborovanje kmetско-delavske mladine poteklo v znamenju resnega premišljevanja, v skrbi za naš kmetско-delavski dom, v neomajni volji, priboriti temu domu blagostanje in vso kulturno in politično veljavnost, ki mu gre. In če nič drugega, že samo to dejstvo dovolj živo priča, da hodita naš kmetски fant in deklet po pravi poti in njuna neomajna volja, borbenost in vztrajnost je vsemu narodu v zagotovilo, da mu bo ta mladi rod, ta organizirani pokret kmetско-delavske mladine ustvaril nove dni in nove razmere.

Dobro obiskani občni zbor, ki se ga je udeležilo nad 60 delegatov »Društev kmetских fantov in deklet« ter mnogi starejši tovariši, sodelavci in prijatelji, je s tovariško dobrodošlico otvoril predsednik »Zveze kmetских fantov in deklet« tov. Ivan Kronovšek.

Z iskrenim pozdravom in navdušenjem je

zbrana mladina poslala Nj. Vel. kralju naslednjo vdanostno brzojavko:

>Z 9. občnega zbora >Zveze kmetov in deklet<, v kateri je organizirana slovenska kmetijsko-delavska mladina, pošiljamo našemu najvišjemu zaščitniku Nj. Vel. kralju Aleksandru I. udanostne pozdrave.<

Svojemu banu dr. Dragu Marušiču pa sporočila tovariške kmetijsko-mladinske pozdrave:

>Z 9. občnega zbora >Zveze kmetov in deklet< pošilja kmetijsko-delavska mladina najiskrenejše kmetijske pozdrave.<

Nagovor predsednika »Zveze«

V svojem nagovoru je predsednik tov. Kronovšek poudarjal, da se je vse delo kmetijske mladine na podeželju, a tudi delo same »Zveze kmetov in deklet« močno razmahnilo, bodisi v organizacijskem oziru, ko je bilo ustanovljenih 35 novih »Društev kmetov in deklet«, bodisi v kulturno-prosvetnem pogledu s tem, da je bilo na vseh koncih in krajih izvršenega dosti dela, kar izpričuje bogata statistika tečajev, predavanj, dramskih iger, prireditvev, zlasti tekem koscev in žanjic. Vse to delo sta izvršila naš kmetijski fant in dekle, v globoki veri, da je to edini pravilni način samovzgoje in izobrazbe kmetijsko-delavske mladine. In pribiti je treba resnico, da je edino to gibanje, ta organizacija naše edino kmetijsko gibanje in organizacija, kajti raste in ustvarja in se krepi iz svojega lastnega jedra, naravnost iz kmetijsko-delavskega doma, kar daje jamstvo, da se tudi naš kmetijsko-delavski dom z delom svoje mladine bliža svoji samostojnosti in neodvisnosti ter pada v prah jerobstvo in vsa sužnost. S pozivom k še večji in neomajni delavnosti je tov. predsednik zaključil svoj nagovor.

Uspešno delo »Zveze«

Podrobno in skrbno poročilo tajnika tov. Vlade Krefta je nudilo občnemu zboru pravo podobo vztrajnega in marljivega dela naših kmetijsko-delavskih fantov in deklet, ki se ne strajajo truda in žrtve za lepšo bodočnost kmetijsko-delavskega stanu. To delo je zmogla le mladina, pre-

žeta navdušenja, idealizma in borbenosti. — Statistično poročilo, ki ga je izrčno navedel tov. tajnik, priobčimo v naslednji številki.

Poročilo blagajnika tov. Dane Andoljška izkazuje, da je »Zveza« posvečala tudi gmotnim vprašanjem največjo skrb ter da ji je tudi v tem oziru delo zadovoljivo uspelo.

O posameznih panogah »Zvezinega« udejstvovanja so poročali načelniki odsekov tov. Valentin Jankar, dr. Viktor Maček, Ivan Kronovšek, Vlado Kreft, Jože Bradač, dr. Janže Novak in France Gerželj. Delo po posameznih panogah je bilo, dasi so se odseki ustanovili šele na zadnjem občnem zboru, pravilno usmerjeno in je tako »Zveza« mogla opraviti kar se je največ dalo. Glavni organizacijski temelji so močno postavljeni, delo skrbno razdeljeno in z vsakim letom ga je treba pomnožiti, da bo tako »Zveza« zavzela odločilno in prvo mesto ne le kot kulturno-prosvetna centrala vsega organiziranega gibanja kmetijsko-delavske mladine, temveč kot žarišče vsega našega podeželja.

Po rednih poročilih je sledila obširna debata o izvršenem delu, v katero je poseglo mnogo delegatov bodisi s kritiko, še bolj pa z nasveti in predlogi za bodoče delo, ki ga je treba najmanj podvojiti.

V imenu nadzorstva je predlagal revizor tov. Janko Vičič razrešnico odboru, ki je bila soglasno sprejeta.

Pri volitvah so bili v Izvršilni odbor »Zveze« izvoljeni naslednji tovariši: predsednik Ivan Kronovšek, podpredsednik Tine Jankar in Lado Klinc, tajnik Vlade Kreft, namestnik Stane Škrabar, blagajnik Line Zagar, odborniki: Matvež Trček, inž. Ivo Jelačin, Stanko Tomšič, Iva Bergantova, dr. Janže Novak, Jože Bradač, Ivan Brecljnik, Manica Komanova, dr. Srečko Goljar, Jože Blaž, Ivan Lovrenčič, France Gerželj in revizorji: Fran Trček, Janko Vičič in Milan Mravlje.

Po bogatem razgovoru o slučajnostih je tov. Ivan Kronovšek je pozval brez izjeme vse, tako novi odbor kot tudi vse delegate posameznih »Društev kmetov in deklet« k vztrajnemu in odločnemu delu ter na slavnostni zaključek občnega zbora, ki se je vršil naslednjega dne v prvem kmetiskem domu v Beričevem.

med to družino so sedli za mizo pod domačim krovom pomembni člani družine, tovariši minister Ivan Pucelj, ban dr. Drago Marušič, preč. župnik Janko Barle, senatorja dr. Janko Rajar in dr. Valentin Rožič, narodna poslanca Milan Mravlje in Albin Koman in drugi.

Slavnostni zbor je v iskrenih in navdušenih besedah otvoril predsednik »Zveze« tov. Ivan Kronovšek, želeč kmetijski pozdrav starejšim in mlajšim tovarišem in vsem gostom, imenoma vsem odličnim članom pod domačim krovom zbrane družine. V svojem govoru je dalje orisal splošno vse delo, ki ga je v preteklem letu izvršila kmetijsko-delavska mladina ter poudarjal izredno pomembnost današnjega občnega zbora, ki se vrši pod domačo streho. Iskreno v imenu vseh pa čestital vrlim in požrtvovalnim beričevskim fantom in dekletom ter izrazil priznanje za trud in delo, s katerim so zgradili lastni dom.

Priznanje kmetijski mladini

V gromkem navdušenju zbranih je nato spregovoril minister Ivan Pucelj, ki je uvodoma naglasil, da je smatral za svojo največjo dolžnost in važnost, da se udeleži tega pomembnega dne prireditve kmetijske mladine, dasi so ga vabili na več drugih prireditvev. V nadaljnjih besedah je krepko podčrtal važnost organizacije za kmetijsko-delavsko ljudstvo, ki se more edino na ta način zavarovati proti vsakomur. Dasi je res sila težko

organizirati kmetijskega človeka, kar sta čisto tožila tudi pokojni veliki bolgarski kmetijski vodja Aleksander Stambolijski in pokojni hrvatski kmetijski vodja Stjepan Radić, ker pač kmetijskega človeka vsega absorbira njegovo dnevno delo, je vendar treba izvesti organizacijo, sicer interesi kmeta niso nikjer upoštevani. Mladina pa je up naroda, in je tudi up za to delo. V tem je njena velika naloga, in minister tovariš Ivan Pucelj je izrazil svojo srčno radost, da vidi to mladino tako odločno, močno zbrano in pripravljeno na to svojo nalogo za ohranitev in obrambo vsega kmetijsko-delavskega naroda.

Po besedah ministra Ivana Pucelja je navdušeno in tovariško pozdravljen spregovoril ban dr. Drago Marušič, zahvaljujoč se za lep sprejem, ki ga je bil predvsem vesel zavoljo iskrenosti in domačnosti in kmetijske preprostosti in prisrčnosti. V svojem govoru je poudarjal važnost izobrazbe in organizacije za kmetijskega človeka ter podčrtal žalostno dejstvo, da večina šolane inteligence, ki je vsa izšla iz kmetijske hiše, pozablja na svoj rodni stan, kar je v veliki meri krivo, da se kmetijsko ljudstvo doslej ni moglo združevati in živeti v slogi kot to zahtevajo njegovi življenjski interesi. Srečen in radosten sem, je dejal ban dr. Drago Marušič, ko vidim mladino tako krepko združeno, složno in na delu, zbrano pod domačim krovom, ter zaključil s pregovorom, poudarjajoč, da mora šolana inteligenca popraviti svojo napako, »Svaka ptica svoje gnezdu leti!«

»Mir bodi v tem domu!«

Vihar navdušenja pa je objel preč. župnika Janka Barleta, ko je povzel besedo: Preljubi! Božji Zveličar je rekel: V katero hišo stopiš, reci: mir bodi v tej hiši! Jaz duhovnik vam pravim: mir bodi v tem domu in božji blagoslov naj bogato rosi nanj. Mir pa bo, če bo ljubezen in sloga med vami. Na to delajte in postali boste močni. Edinosti, sloge, ljubezni manjka kmetiskemu ljudstvu in zato je razbito na stranke in strančice, ki ga pa vse pozabljajo. Če pa boste vi složni in združeni in ljubezni, boste močni in Bog bo z vami. Praznik Sv. Duha je danes. V obliki ognja je prišel Sv. Duh nad apostole. Zakaj ogenj vse prestvarja; mrzlo, trdo železo se v njem zasveti in zažari in postane voljno in ga moreš obdelati. Ogenj kmetijske misli pa naj pride v vaša srca, da bodo gorela za ponos in zmago kmetijskega stanu. Duh božji in kmetijski naj vas preveva. In kličem: Duh božji in kmetijske misli naj zažari in vzplamti v vaših srcih, naj vas poživi, da boste v svoji domovini ustvarili veliko in v ljubezni složno kmečko stranko!

Besede preč. župnika Janka Barleta so izzvale ponovno vihar navdušenja, nakar je spregovorila tovarišica Manica Komanova, ki je svoj pozdrav, a zlasti svoje opozorilo o vzgoji in izobrazbi ter ljubezni do rodne grude naslovila na vsa slovenska kmetijska dekleta. Svoj pozdrav je nato še sporočil nar. poslanec tov. Albin Koman. Veseleč se lepim uspehom mladine, je zaključil, s smotrnim delom boste koristili sebi, svojemu stanu in domovini in mi vsi smo z vami.

Po besedah in govorih, ki so še bolj tesno združili vso kmetijsko družino v eni misli in enem cilju, so sledile volitve Glavnega odbora »Zveze«, nakar je predsednik tov. Kronovšek, v želji, da se vse delo mladega gibanja podvoji ter prinese popolno zmago kmetijske misli, zaključil slavnostni zbor.

Delegati Društva ter vsi gosti so bili nato ljubeznivo in prisrčno postreženi v gostoljubni hiši tov. Ivana Grada ter v radosti pričakali še popoldansko svečanost: otvoritev prvega Kmetijskega doma.

Kmetijska mladina naročaj in čitaj svojo edino mesečno revijo »Gruda!«

Slavnostni zaključek občnega zbora pod domačim krovom

Dopolodne na binkošno nedeljo pa se je vršil slavnostni zaključek občnega zbora »Zveze kmetov in deklet« v prvem našem kmetiskem domu v Beričevem pri Ljubljani, ki ga je zgradilo tamošnje »Društvo kmetov in deklet« z brezprimernim idealizmom in požrtvovalnostjo. Ta zaključek je bil v našem mladem gibanju ne le zgodovinski dan, bil je jasen dokument in potrdilo smotnosti v organizaciji in njenem življenju. Pod domačim krovom! To je želja vseh brezdomincev, a tudi sleherne organizacije, ki vrši v narodu zgodovinske naloge, za kar mora imeti lastno streho in pod njo živo ognjišče prosvete in kulture.

Nabito polna je bila dvorana novega, ponosnega doma. Veselja in domačnosti so gorele oči mladine, a tudi resnih mož in žen. Slavnostnega zaključka občnega zbora so se poleg vseh delegatov društev udeležili tudi številni tovariši in gostje. Posebno priznanje požrtvovalnemu delu mladine pa so izkazali naši odlični možje in vojštelji, med njimi minister Ivan Pucelj in ban dr. Drago Marušič, ki sta bila deležna prisrčnega in domačega sprejema, katerega so jima priredile predvsem članice beričevskega »Društva kmetov in deklet«, a tudi vsa ostala mladina.

V lepi dvorani novega doma se je zbrala ne samo mladina kmetijsko-delavskega gibanja, temveč vsa velika in močna družina kmetijskega gibanja: očetje in sinovi, matere in hčere, in

Prvi kmetški dom — otvoren

Srčna želja vsakega človeka je, imeti svoj lastni dom, streho in pod njo ognjišče, okoli katerega se zbira družina k molitvi, delu in jelu. Kmetškemu človeku pa je lastna streha ne le srčna želja, marveč neobhodna nujnost, ako hoče sploh uspešno gospodariti, ako hoče biti sploh kmet ter živeti v neposredni zvezi z zemljo, ako hoče biti neodvisen in samostojen. Kot je poedinec ena sama oseba, tako je tudi organizacija ena sama oseba, čeprav ima sto ali več članov, kajti vsi skupaj hočejo eno in se za skupni cilj skupno pripravljajo in bori. Kakor je težko človeku brez strehe, tako je stokrat hujše organizaciji, ki je brez lastnega krova in skupnega ognjišča. V Sloveniji, pravijo in pišejo, da smo napredni, kar se tiče društvenih domov; res, dosti jih je, toda kmetškega nobenega, ker ni bilo lastne samostojne organizacije in ker so bili in so kmetje razbiti na sto strani. Kmetško-delavska mladina pa v svojem gibanju, v svojih »Društvih kmetških fantov in deklet« zbirala in združuje vse te ude v močno in složno mlado kmetško-delavsko gibanje, v lastno kulturno in socialno-gospodarsko organizacijo, ki nujno upliva in jača složno kmetško politično gibanje. Vsem tem organizacijam, »Društvom kmetških fantov in deklet« pa je treba sedaj, ko so močna in okrepljena, lastne strehe, lastnega doma, ki bo žarišče kmetške kulture in prosvete, ki bo naša kmetško-delavska univerza, kjer se bomo fantje in dekleta pripravljali za življenje, za borbo.

In v Beričevem so bili fantje in dekleta prvi, ki so si sami zgradili lastno streho, lasten kmetški dom, lastno kmetško univerzo. Si jo zgradili ne kot gradi »gospoda« visoke palače, temveč z znojem, v poznih večernih urah po trdem vsakdanjem delu, z vero v zmago kmetškega gibanja. Vzglede so nam vsem in s priznanjem jim čestitamo.

Pričetek slavnosti

Po zaključenem slavnostnem zborovanju »Zvezec« je Beričevo v zgodnjih popoldanskih urah binkoštna nedelja nanovo in še bolj oživelo. Od vsepovsod so prihajali številni kmetški pokretaši, da prisostvujejo otvoritvi prvega Kmetškega doma. Prostrani prostor okoli novega, ponosnega doma se je tesno napolnil z mlado in staro kmetško armado.

Kmalu po 2. uri je z govorniškega odra, kjer so bili zbrani številni kmetški pokretaši in gostje, med njimi minister Ivan Pucelj, ban dr. Drago Marušič, senatorja dr. Rajar in dr. Rožič, nar. poslanci Milan Mravlje, Albin Koman in Anton Cerar, sreski načelnik dr. Znidaršič, nač. kmet. odd. inž. Zidanšek, univ. prof. dr. Kidrič in drugi, spregovoril predsednik domačega »Društva kmetških fantov in deklet« tov. Alojz Avsec iskreno dobrodošlico prav vsem, ki so prihiteli na otvoritev prvega Kmetškega doma, imenoma je veljal njegov pozdrav pokrovitelju slovesnosti, banu, od vseh spoštovanemu in ljubljenu tovarišu dr. Dragu Marušiču in dragemu vodji slovenskega kmetškega ljudstva, ministru tovarišu Ivanu Pucelju, navzočim narod. poslancem, senatorjema in vsem zastopnikom. V bratski ljubezni pa je pozdravil predsednik predvsem vse drage tovariše in tovarišice, ki so prihiteli iz vseh krajev Slovenije, kjer ponosno vihra zeleni prapor kmetško-mladinskega gibanja. Njegov poziv k spominu Nj. Vel. kralja Aleksandra I. z brzojavko, je izzval val navdušenja in enoglasno odobravanje.

Končno pa se je vsem, ki so kakorkoli doprinesli k uresničenju doma, iskreno zahvalil; dragemu društvenemu očetu tov. Ivanu Gradu st. imenoma s tem, da je številni množici sporočil, da ga je društvo imenovalo za prvega častnega člana, kar so navzoči z navdušenjem pritrdili.

Vsem navzočim sta nato želela dobrodošlico domači župan in šolski upravitelj.

Poveljano delo kmetške mladine

Kot da se je nebo razveselilo dela kmetške mladine in ga blagoslovila, je par trenutkov pričel rosiť dež. Tovariš Stanko Tomšič je medtem kot član društva govoril o pomenu in smernicah kmetško-mladinskega gibanja, o organizaciji kmetške mladine ter o vseh silah, ki so ustvarile ta ponosni kmetški dom. Povdarjajoč načela mladega gibanja, je pribil odlike mladine, ki so skupnost, čut odgovornosti ter poštenost in resnica in končno trdna volja in borbenost, kar vse se pri starejši generaciji čestokrat pogreša. In končno zaključil svoj govor, za katerega je želel obilo priznanja:

Zvesti svojim načelom so se člani Društva kmetških fantov in deklet v Beričevem pred leti lotili dela. Trnjeva je bila pot začetka, navali nasprotnikov so se vrstili in skušali razbiti naše vrste. Pri tem niso izbirali sredstev. Celo nekateri izmed onih, ki so nam bili naklonjeni, so zmajevali z glavo, češ saj ne bo šlo. Nismo klonili. Trpko smo okusili društveno brezdomovinstvo in se prepričali, da bo naše delo moglo doživeti polni razmah šele tedaj, kadar bomo imeli svoj društveni dom, ki nam bo nudil varno ognjišče. Odložili smo se. Toda časi so bili težki, denarja nismo imeli. Ali naj res zaradi tega ostane naš sklep neizvršen? Saj imamo vendar 50 parov krepkih, mišičastih rok, saj imamo trdno odločno voljo: sami si ga bomo zgradili. 1. novembra lanskega leta smo zasadili prvo lopato. Kar nismo mogli radi dela na svojih domovih po dnevi, to smo storili pri električni luči ponoči. Naš dom, katerega smo si tako vroče želeli, je rasel pred nami od dneva do dneva, in pred zimo je bil pod streho. Danes stoji pred nami dogotovljen. Kakor je vsakomur izmed nas draga lastna rojstna hiša, tako je nam vsem drag in ljub naš skupni kmetški dom. V njem hočemo svoje delo podvojiti, da bodo sadovi nas in naših naslednikov prihajali iz tega doma kakor vse poživljajoči vir in kakor žarki spomladanskega solnca prebujali našo občino in vse njene občane k boljšemu in slonejšemu življenju!

Beseda pokrovitelja — bana dr. Draga Marušiča

V splošnem vzklikanju in navdušenju je nato spregovoril ban dr. Drago Marušič kot pokrovitelj slavnosti. Draga mladina! Kot pokrovitelj te slavnosti otvarjam kmetški dom. Največje veselje mi je ne ker je to naš prvi kmetški dom, temveč ker vsi želimo, da mu sledijo še drugi, ki naj bodo vsi namenjeni našemu kmetu, ki je po svoji važnosti prvi med nami in ki je zaradi svoje ljubezni do grude in domače hiše simbol državnosti. Je pa ta dom ne le simbol sloge in državnosti, temveč tudi svetel, najsvetlejši primer idealizma in požrtvovalnosti, ki jo težko kje najdemo posebno dandanes. Ta idealizem, ta požrtvovalnost kmetške mladine pa ne bo gradila le kmetških domov, gradila bo naš največji dom, našo narodno državo, gradila kot je pokazal pot sam Nj. Vel. kralj. Pri tej gradbi, in to je moja najsrdnejša želja, ki jo sporočam predvsem vsem našim dekletom, sodelujte vsa dekleta, vse kmetške žene. Od vas je odvisna vsa vzgoja bodočega pokolenja, ve ste tiste, ki mu boste vcepile v srce in duha nauke za na pot v življenje. Tri ogle hiše podpirate, veli narodni pregovor, ki je resničen. Bodi zato še predvsem vsak vaš dom svetel vzgled ljubezni do grude in naroda, a tudi do države in njenega viteškega vladarja, h kateremu plovejo danes naše misli in ki mu kličemo: Naj živi!

Po svečanem trenutku, ko je vojaška godba zaigrala državno himno in ko so se polegale ovacije Nj. Vel. kralju in banu tovarišu dr. Dragu

Naročila vodje, ministra Ivana Pucelja

Marušiču, je povzel besedo minister tovariš Ivan Pucelj, ki je naročal čuvarjem doma: Danes praznujemo krščanske cerkve po vesoljnem svetu enega največjih praznikov, praznik Sv. Duha. In nikoli ni bilo človeštvo bolj potrebno darov Sv. Duha kakor danes, v času moralne in duhovne krize. Zato mislim, da je jako posrečena ideja, da se je prvi kmetški dom otvoril na praznik Sv. Duha. Danes je torej velik praznik, cerkveni praznik, a tudi praznik našega pokreta, naše kmetške misli. In če je to velik praznik naše kmetške misli, našega kmetškega pokreta, potem je jasno, da je to tudi največji praznik mojega življenja. In ko sem tako srečen, da danes prisostvujem otvoritvi kmetškega doma, je moja dolžnost, da mu zapišem in dam tri naročila, ki se glase:

1. naročilo: Dom bodi posvečen kmetškemu ponosu. Brez ponosa poedinca ni človeka, brez ponosa naroda ni naroda in brez ponosa stanu ni stanu. Zato bodi ta dom žarišče, kjer se boste vzgajali v kmetškem ponosu, da bo vsak tako vzgojen, da se bo ponosno in samozavestno udaril po prsih in vsakomur rekel, jaz sem kmet, ki živi vse.

Kmetški dom v Beričevem

2. naročilo: Dom bodi posvečen kmetški prosveti! Kdor hoče nekaj veljati, kdor hoče odločevati, se mora pripraviti. Pripraviti pa se je treba z izobrazbo, kulturo in prosveto. In v tem domu bo prilike dovolj za to izobrazbo in pripravo.

3. naročilo: Dom bodi posvečen kmetški borbenosti. Ni to pozivanje na borbo stanu proti stanu k razdoru, nego pozivanje k zaščiti interesov svojega stanu. Vsi vemo, da se v teoriji vedno povdarja, da je kmet prvi, da so njegove zasluge in važnost največje, kadar pa mu je treba priznati pravice in mu dati, kar mu gre, takrat se ga pozabi. Potrebno je zato, da se sam postavi v obrambo za svoje interese ter poskrbi, da bo zavarovan, da bo sam odločal s svojo močjo. Da bo to dosegel, mora biti borben. Na to zdravje, korist in borbenost pozivam »Zvezo kmetških fantov in deklet«, vsa društva ter vso kmetško mladino.

Dragi fantje in dekleta, če se boste ravnali po teh mojih naročilih, potem sem prepričan, da boste priborili sebi in svojemu stanu boljšo bodočnost!

Zbrane vrste mladine so z navdušenjem sprejele naročila tovariša Ivana Pucelja, nakar je govoril še predsednik »Zvezec« tov. Kronovšek, ki je povdarjal, da je dom zasluga in sad organizacije, zato naj se vsa mladina čimprej organizira in naj ji bodo Beričevci za svetel vzgled. Končno pa je želel senator dr. Rožič lepih uspehov v novem domu.

Vsem govornikom se je predsednik tovariš Avsec iskreno zahvalil in proglasil, da je dom otvoren. V domu in okoli njega je nato pričelo živahno življenje, ki je v radosti in zadovoljstvu lepega uspeha agilnega društva dalo neumornim tovarišicam in tovarišem iz Beričevega iskreno priznanje.

Kmetskemu vodji in borcu Aleksandru Stamboliskemu

(Ob desetletnici njegove mučeniške smrti.)

Kmetsko gibanje in kmetska organizacija imata za seboj od svojega postanka do danes že svetlo zgodovino borbe za zmago kmetske misli. Za to svetlo zgodovino, za zmago kmetske misli je padlo nešteto najboljših mož in sinov, in nešteto krat je tekla kri, da je potrdila vse mlade generacije v veri in delu, ki je danes na zmagovitem pohodu. Eno najsvetlejših znamenj pa je brezdvomno gigantska borba bolgarskega kmetskega gibanja.

Deset let bo minilo te dni, odkar so bolgarske meščanske teroristične tolpe, ojačane s podporo zapadno evropskega kapitalizma, izvršile krvavi udar na ustvarjajoče, pravično in demokratično bolgarsko kmetsko gibanje, ki mu je bil takrat duhovni voditelj pokojni Aleksander Stamboliski in ki si je s svojo organizacijo, s svojo vzgojo, složnostjo in disciplino priborilo v državi prvo in odločilno besedo. Na tisoče kmetov je takrat izkrvavelo pod udarci in zločini meščansko-kapitalističnih tolpe, a najhujši udarec, ki je zadel najgloblje ter zasekal bolgarskemu kmetskodelavskemu narodu široko zevajočo rano, je bil zverinsko-podli in zavratni umor kmetskega vodje Aleksandra Stamboliskega.

Še danes, po desetih letih krvavega zločina, ni mogoče točno z vseh strani pojasniti umora kmetskega borca Aleksandra Stamboliskega. Toda to tudi ni važno in potrebno! Eno samo spoznanje nam pove glavni vzrok: povsod tam, kjer sta se kmet in delavec toliko izobrazil in organiziral, da sta si po načelu demokracije, t. j. pravične vlade večine, priborila v katerikoli državi prvo besedo v odločanju pri socialnogospodarskih vprašanjih ter iztrgala kot večina politično vodstvo iz rok maloštevilnega meščanstva, buržoazije in aristokracije, povsod tam je tekla kmetska kri, povsod tam so zadeti od zločinske roke umrli najboljši njeni možje in sinovi, povsod tam se je meščanska in kapitalistična manjšina zatekla k nasilju, segla po orožju in z gnusnimi zločini uveljavila svoje nesocialne gospodarske interese in tako ponovno zaslužila in pričela izkoriščati večino: kmeta in delavca. Ne država, ne zakon niso ščitili večine — kmeta in delavca — zmagala je »pravica« bogatega, tistega, »ki kaj ima«, tistega, ki hoče vladati za vsako ceno, tistega, ki mu je demokracija, nacionalizem, vera in podobno samo sredstvo, s katerim slepi široke vrste naroda, da jih potem, tako zaslepljene in speljane s prave poti: od gospodarsko-socialnih vprašanj, lažje in nemoteno izkorišča. Prav v tem tiči glavni vzrok krvave tragedije bolgarskega kmetskega gibanja pod vodstvom Aleksandra Stamboliskega. V tem je vzrok, zakaj je morala pasti glava velikega borca za kmetsko in delavsko pravico.

Predobro je poznal pokojni Stamboliski ves ustroj današnje človeške družbe, kjer pomeni bogat poedinec vse, milijoni in milijoni delovnega ljudstva pa so le njegova molzna krava, ker so šibki, med seboj sprti za suhe drobtinice z bogatinove mize, neorganizirani in gospodarsko odvisni od njegove volje. Njegov močni duh je globoko proniknil v vse bitje in nehanje kapitalističnega družabnega reda. Kot kmet, ki potrebuje za svoj napredek miru in neodvisnosti, pa je tej krivični gospodarski in družabni ureditvi napovedal miroljuben, toda vztrajen in nezlomljiv boj. Brez bajonetov, brez diktature in zatiranja meščanske in aristokratske manjšine je vodil borbo v znamenju demokracije, za katero pa morata biti kmet in delavec vzgojena in izobrazena. Zato je bilo na njegovem praporu zapisano geslo: kmetsko-delavska prosveta in vzgoja. In sloge in skupnosti je treba za zmago v taki borbi; zato je organiziral svojo zmagovito »Kmetsko zvezo«, v kateri so se združevali kmetje in ki je pravično zastopala interese vseh

kmetsko-delavskega naroda. Ta vztrajna, nezlomljiva, a vendar vseskozi pravična in miroljubna borba bolgarskega kmetskega gibanja je tudi zmagala, kajti organiziran, izobražen ter po

Aleksander Stamboliski

Kmetijska potujoča razstava in šola v Sloveniji

Otvoritev v Ljubljani.

Dne 1. junija ob 8. uri se je slavnostno otvorila kmetijska potujoča razstava v Ljubljani. Slavnostne otvoritve so se udeležili zastopnik kralja brigadni general Dragomir Popović, ban dr. Drago Marušič, zastopnik knezoškofa kanonik Sušnik, pomočnik bana dr. Otmar Pirkmajer, župan dr. Dinko Puc, senatorja dr. Ravnihar in dr. Gregorin in zastopnik knezoškofa kanonik Sušnik, pomočnik bana dr. Pirkmajer, župan dr. Dinko Puc, senator dr. Ravnihar in dr. Gregorin in zastopniki gospodarskih korporacij, kakor Kmetijske družbe, Zbornice TOI, Delavske zbornice, veleseljstva ter zastopniki zavodov zadrug in društev, ki so sodelovali pri razstavi in kateri so v veliki meri pripomogli, da se je potujoča razstava preuredila in prilagodila našim slovenskim prilikam in razmeram.

Navzoče odlične zastopnike je nagovoril ban dr. Drago Marušič, ki je v svojem govoru predvsem poudarjal moralni, vzgojni in kulturni pomen potujoče razstave in šole, ki naj tudi idejno poveže naš kmetijski stan k državotvorni solidarnosti in k vzajemnemu delu pri pospeševanju kmetijstva v Jugoslaviji. Uspeh razstave ne more izostati, ker razstavni material nazorno prikazuje, kako naj kmet obdeluje zemljo, ki je njegova domovina, da bode rastlo blagostanje v narodu in v državi. Z željo, da naj razstava pri svojem potovanju po dravski banovini prinese kar največ koristi našemu kmetu in gospodarskemu napredku Slovenije, je zaključil g. ban svoj govor.

Nato je načelnik kmet. oddelka inž. Zidanšek pozdravil odlične predstavnike ter se zahvalil vsem društvom, zavodom in ekspertom, ki so sodelovali pri opremlitvi pri ureditvi razstave. Razstava prikazuje stanje kmetijstva v Sloveniji, zato naj jo obišče vsakdo, ki ga zanima kmetijsko gospodarstvo v dravski banovini. Vsak obiskovalec pa naj se s hvaležnostjo v srcu spomni pri ogledu te strokovne razstave na iniciatorja Nj. Vel.

svojih združeno-gospodarskih organizacijah neodvisen kmet mora zmagati povsod tam, kjer tvori večino naroda.

Toda ta zmaga ni šla v račun manjšini, ki je bila tako potisnjena z odločilnega in ukazovalnega mesta, ko se ji je uprla molzna krava ter ni hotela biti več samo predmet izkoriščanja; ta zmaga je odpravila »korita« in očistila bolgarsko javno družabno upravo od korupcije, sleparij in goljufij in pred vsem narodom razkrinkala »plemenito gospodo«, ki misli, da je rojena le zato, da druge vlada in na njih račun živi. Ob stran potisnjena manjšina se je oborožila ter na zločinski način uničila vse, kar so pravičnega in poštenega zgradile in ustvarile pravične in poštene kmetsko-delavske roke: kar je ustvarila kmetsko-delavska demokracija. Z nasiljem in krvjo je uničila neprecenljivo delo kmetskih rok ter se spet polastila vodstva. V teh mejah leži bistveni vzrok bolgarske kmetske tragedije junija leta 1923.

Čeprav je manjšina uničila vse, enega ni mogla, namreč ideje, duha. Ta duh živi, dasi je že deset let truplo Stamboliskega v zemlji, kajti ta duh je neuničljiv in mora zmagati.

Duh pok. Aleksandra Stamboliskega pa je obogatil in dal moči tudi nam slovenskim in jugoslovanskim kmetom in delavcem. Tudi za nas je bila prelita njegova mučeniška kri in kri najboljših bolgarskih kmetskih sinov; skrbimo, da ne zaman, in s tem bomo najpobožneje počastili desetletnico smrti Aleksandra Stamboliskega.

kralja Aleksandra, kateremu so udeleženci zaklicali trikratni »Živijo«. Prečital je udanostno brzojavko kralju Aleksandru, ter pozdravni brzojavki ministroma za kmetijstvo in za promet. Zahvalil se je g. banu za dovolitev kredita za razstavo in za poseben kredit v svrhu nagrade milijonskemu posetniku, ki bo dobil lep nov plug.

Pod vodstvom upravnika inž. Sadarja in delegata glavnega izvršilnega razstavnega odbora inšp. Njemčanina so si gostje ogledali v 22 vagonih razstavljenе predmete, plemenske živali, stroje, kmetijske rastline, žitna in travna semena itd., ki je pravilno tolmačeno vsak vagon za sebe zanimiva in poučna razstava.

Globok vtis je napravil na visoke zastopnike vstop v prvi vagon, kjer so razstavljeni mrjasec in svinjca nemške pozhlahtnane pasme s kmetijske šole v Št. Jurju, ter mrjasec in svinjca angleške pasme z znanega vzrejevališča veleposestva Beltinci v Prekmurju. Tu se nahaja tudi jezerska-solčavska ovca, ki je velikega pomena pri pospeševanju ovčereje v naši banovini. Tabele in slike v živinorejskem odelku od rodovniških društev in zadrug pričajo o visoki stopnji vzrejevanja naše plemenske živine. Zelo lične so mnogobrojne slike plemenskih živali od Zveze selekcijskih društev v Beltincih.

V perutninarskem vagonu so razstavljenе krasne družine naših selekcioniranih štajerskih kokoši. Tabele o potomstvu in o nesnosti jasno kažejo visoko pasemsko vrednost te domače-grudne kokoši. Leghornke z rekordno nesnostjo niso za naše male kmetijske razmere. V tem oddelku še vidimo ostalo perutnino, race, gosi, pure, kakor tudi mnogo lepih pasem naših domačih zajcev.

V vagonu za mlekarstvo so razstavljeni mlekarski stroji in poučne karte ter tabele. V tem oddelku se obiskovalci razstave lahko prepričajo o dobroti naših mlečnih izdelkov,

ki v resnici ne zaostajajo za onimi iz naprednih kmetijskih dežel.

V poljedelskem vagonu vidimo vsa semena naših žit, trav, detelj in še drugih kmetijskih rastlin, ki se pridelujejo v Jugoslaviji. Za našega kmetovalca je posebno važno, da si ogleda razne selekcionirane vrste naših žit in razne vrste fižola, kakor prepelčarja, mandalona, cipra in ribenčana, katere vrste naj se sadijo in širijo po naših kmetijah. Škoda, da razstaveni odbor ni razstavil naših najboljših vrst krompirja oneidovea in rožnika, kar bi bilo velike gospodarske vrednosti in najboljše prilika, da se širom Slovenije seznanijo narod s temi odličnimi krompirjevimi vrstami.

V sosednjem vagonu najdemo našo semenogojko postajo v Beltincih in njene potom individualne odbire in križanja vzgojene žitne vrste pšenice, ovsa in ječmena. Vrste so izložene v zrnju in klasju tako, da posetniki lahko opazijo na teh rastlinah, da so odporne proti boleznim, zlasti proti rji in da dajejo lepe pridelke, ki so označeni na poedinih kozarcih in na spletenih vzorcih klasja. V tem vagonu so nameščeni vzorci selekcioniranega semena s semenogojkega zavoda na državnem veleposestvu Belje. Poučna in zanimiva je tabela o selekciji koruze, o postanku koruznih linij (vrst), iz katere je razvidno, koliko znanstvenega, dolgotrajnega in potrpežljivega dela mora premagati semenogojec pri vzgajanju novih vrst, ki naj odgovarjajo vsem zahtevam naših producentov in konzumentov. Selekciji, odbiri naših kmetijskih rastlin bode treba posvečati več pozornosti v naši banovini, saj vidimo pri vseh drugih kmetijskih panogah, kakor pri vinarstvu in sadjarstvu, že točen sortiment vrst za poedine okoliše, dočim pri naših žitih, krompirju in fižolu še vedno nismo popolnoma na jasnem, katere vrste naj se priporočajo za posamezne okoliše, ki bi pod danimi pogoji najbolje uspevale.

Skrbno in poučno je opremljen sadjarski in vinarski oddelek. Vse hvale vredno je tudi čebelarstvo. Veliko zanimanje vzbuja vagon o veterinarstvu in o živalskih kužnih boleznih s posebnim ozirom na nevarnost prenosa teh bolezni na ljudi. V velikem obsegu je zastopano gozdarstvo, kot zelo važna gospodarska panoga v dravski banovini, kateri pripada 43 % celotne površine Slovenije. Častno je zastopan oddelek za agr. operacije, ki deluje že skoraj 50 let v korist pospeševanja kmetijske produkcije in večje dobičkanosti naših kmetij.

Obiskovalec razstave vidi tudi razvoj in koristi združništva, katero je največ pripomoglo do osamosvojitve našega posestnika v vseh panogah našega kmetijstva. Kmetijska družba, najstarejša zastopnica kmetijskih koristi in kmetijskega stanu, nudi v lepo opremljenem vagonu kmetijske potrebščine, ki so priznane prvovrstne kakovosti.

Poleg vseh omenjenih oddelkov in skupin pa najdete na razstavi še mnogo drugih tvrdk in zavodov, ki nazorno prikazujejo racionalno uporabo umetnih gnojil, predelavo naših industrijskih rastlin itd., zategadelj potujodo razstavo toplo priporočamo našemu kmetovalcu, pa tudi mestnemu občinstvu, da jo v čim večjem številu obišče. Nikdar se vam ne bode nudila ugodnejša prilika, da na vaših železniških postajah vidite toliko potrebnega in koristnega za vašo kmetijsko gospodarstva. Zanimajte se torej za dneve, kedar prispe razstava v vaš srez, da jo v velikem številu posetite.

Zapeka. Vodeči zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se pred operacijami in po operacijah naravna "Franc-Jožefova" grenčica uporablja z najboljšim uspehom.

...ampak
poprej za
namakanje:
Ženska
hvala!

Vaš verni tovariš!

Od nekdoj že je
Schichtovo terpen-
tinovo milo gospodinj
zvest zaveznik pri
pranju in domačem
delu. Ohranite mu tudi
Vi trajno prijateljstvo.

Torej! Pazite prav po-
sebnost na izvorni ovoj
in na varnostno znamko
„JELEN“. Potem se Vam
ni bati ponarejenih mil.

SCHICHTOVO

TERPENTINOVNO MILO

ST 13-33

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEKI!

Otvoritev XIII. Ljubljanskega velesejma

Ob navzočnosti zastopnika vis. pokrovitelja velesejma Nj. Vel. kralja gospoda brigadnega generala Vladimira Cukovca komandanta Dravske divizije, ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivana Puelja in ob častni udeležbi najvišjih predstavnikov oblasti, zastopnikov tujih držav, mest, raznih organizacij, korporacij in društev je po pozdravnem govoru predsednika velesejma, gospoda Frana Bonača otvoril XIII. Ljubljanski velesejem ban Dravske banovine g. dr. Marušič, v zastopstvu častnega predsednika velesejma, ministra za trgovino in industrijo, gospoda dr. Ilije Šimenkovića.

Sejmišče, ki obsega 40.000 m², je docela napolnjeno. Razstavlja 620 tvrdk, od tega 15 %

inozemskih. Tako se letošnji Ljubljanski velesejem vrši predvsem v znamenju domače industrijske in obrtne produkcije ter je zares zrcalo jugoslovanske podjetnosti in žilavosti. Ta velesejem je najlepši dokaz, da je v našem gospodarstvu navzlic krizi in drugim težkočam še dovolj zdravega optimizma in veselja do dela.

Posebno omembo zasluži nadvse bogata velika razstava pohištva in stanovanjske opreme, dalje razstava usnja, usnjene konfekcije, tekstilna razstava, razstava papirja in knjigoveških izdelkov, živilska razstava, kovinska in strojna razstava ter razstava male obrti.

Velesejem traja do vključno 12. t. m.

Kongres Male antante v Pragi

Konferenca držav Male antante v Pragi je končana. O poteku konference so izdali obsirna uradna poročila. Iz teh poročil je razvidno sledeče:

1. Mala antanta prizna sporazum štirih vellesil (Anglije, Francije, Italije in Nemčije), odločno pa zavrača vsak poskus revizije državnih mej brez pristanka te ali one prizadete države.

2. Za poglobitev medsebojnih gospodarskih odnosov se ustanovi skupen gospodarski odbor, ki naj proučuje vse možnosti, kako bi se dale doseči med državami Male antante tesnejše gospodarske zveze.

Volja za ohranitev miru je torej na strani držav Male antante dobra in iskrena. Zlasti v

prvi točki je povedano jasno, da Mala antanta ne hrepeni po tujem ozemlju, a tudi svojega si vzeti ne da! V tem oziru je Mala antanta skladna z voljo Francije, ki je znala sporazum med štirimi vellesilami izpremeniti tako, da je sprejemljiv tudi za Malo antanto.

Glede gospodarskega tesnejšega sodelovanja pa je treba naglasiti, da je pot do konkretnih sklepov sicer še jako dolga, vendar pa lahko tolačimo že samo načelno pripravljenost za tesnejše sodelovanje kot ugoden uspeh.

Zalibog pa se še ni posrečilo najti pota za zblizanje s Poljsko in z Rusijo. Ni pa ta pot še zaprta, in zato je še vedno upravičeno upanje na uresničenje bloka slovanskih držav.

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošiljali Kmetški list brez presledka skozi celo leto 1932 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakga razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, kljub temu, da je nizka, resnično težave; vendar najljubše prosi, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom tega meseca.

SARGOV

KALODONT

† Prelat Andrej Kalan

V soboto preteklega tedna je umrl v Ljubljani, zadet od kapi, stolni prošt in generalni vikar ljubljanske škofije, prelat g. Andrej Kalan. S pokojnikom smo Slovenci izgubili dobrega in blagega dušnega pastirja, ki je v vsem svo-

jem življenju posvetil najboljše svoje moči ne le svojih duhovni službi, marveč in predvsem vzgoji mladine in narodni prosveti. V polpretekli dobi pa je posegel tudi v politično življenje, ki je bilo tačas sila razrvano; vendar pa politika ni odgovarjala njegovi plemeniti naravi in se ji je zato kaj kmalu odtegnil ter se poslej ves posvetil človekoljubnemu in kulturnemu udejstvovanju.

Njegovo delo je bilo vsemu narodu v korist, zato ga bodo še pozni rodovi ohranili v blagem spominu.

IV. POROČILO HMELJ. DRUŠTVA ZA SLOVENIJO O STANJU HMELJSKIH NASADOV

Zalec v Savinjski dolini, dne 30. maja.

Zaželjeno ugodnejše vreme dosedaj še ni nastopilo. Obile padavine, nizke podnevne in ponočne temperature ter hladni vetrovi ne pospešujejo razvoj mlade rastline in ovirajo nadaljnje obdelovanje nasadov. Pri takšnih razmerah se hmelj le počasi dviguje navzgor. V dobrih legah in pri skrbnem dvigovanju je dorastel $1\frac{1}{2}$ —2 m in še čez na visoko. Obče se mora pa konstatirati, da je stanje neenako.

Po nekaterih znakih se začenja kazati tudi nekaj zanimanja za ostanke iz leta 1930 in 1929.

Društveni odbor.

Pri slabem počutju je naravna »Franz Josefova« grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in česče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav mlo učinkovanje »Franz Josefove« vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nemec Ivan, sreski kmet. referent:

Pridelovanje travnih semen

V zadnjem času se je pričelo precejšnje gibanje za pridelovanje travnih semen doma. Koliko bi na ta način ostalo denarja v državi, bi lahko povedala statistika o uvozu raznih semen.

S pridelovanjem semen pa je pri nas združeno še precej težko, ker nismo v pridelovanju dovolj verzirani.

V glavnem se je treba držati naslednjih praktično preizkušenih pravil: Zemlja mora biti skrbno obdelana, srednje težka, zgornja plast zemlje se mora obrniti za celih 180°, to je, da se zorje do 20 cm globoko in se brazda tako obrne, da površinska zemlja pride v globino 20 cm, spodnja pa na površino. Poizkusi so dokazali, da se v času razvoja trave, ko je vsa velika 5 do 10 cm, najlepše razvije in prinese največ semen, če korenine v globini 15 do 20 cm najdejo površinsko zemljo. Zemlja naj ne bo sveže gnojena oziroma premočna. Preden se zaseje travno seme katerekoli vrste trav, predvsem pa nizkih, se mora na tem zemljišču pobrati en pridelek, ki se mu močno pognoji s popolnoma dozorelim hlevskim gnojem. Še le po žetvi tega pridelka pripravimo zemljišče za setev trave. Visokim travam kot: francoski pahovki, pasji travi, laški ljučki itd. pa se lahko gnoji tudi direktno s hlevskim gnojem, posebno na lažjih zemljah. Težje zemlje preorati v jeseni, lažje zgodaj spomladi, da jih stisne zadnji mraz. Gnojiti pa moramo sedaj z umetnimi gnojili. Upoštevati je predvsem fosfor in kali. Od fosfornih gnojil rabiti le rudninski superfosfat, s katerim se gnoji v dveh zaporednih letih. Prvo leto pred setvijo se gnoji s superfosfatom in se mu primeša kalijeva sol; drugo leto pa s superfosfatom in kakšnim dušičnim gnojilom. Nikakor pa ne uporabljati tomaževe žindre, ki vsled velikega % neraztopne fosforne kisline prinese mnogo slabše uspehe. Po poizkusih na Nižjem Avstrijskem, Danskem, se je gnojenje v dveh zaporednih letih z rudninskim superfosfatom mnogo bolj obneslo ko s tomaževo žindro. (Slične uspehe sem dosegel pri detelji tudi jaz.)

Ko se je zemlja dobro pripravila, pristopamo koncem marca, tudi začetkom aprila setvi. Drugo je spet vprašanje, kako bomo sejali. Večji uspehi se dosežejo pri setvi v vrste v razdalji 30—40 cm. V vrsti pa tudi pod vplivom okopavanja močno obokori ter vrsto popolnoma zaraste, kar pa pliva na jalovost travnih klasov.

Če sejemo trave v vrste, jih tekom leta 2 do 3-krat okoplamo, kar popolnoma zaostuje.

Veliko vlogo pri vsem igra vlažnost leta, posebno mesecev aprila, maja in junija. Če so ti trije meseci, posebno pa april in maj primerno vlažni, potem je dispozicija za dober razvoj trave tekom leta in prihodnje leto za seme ustvarjena. Prvo leto seveda semena ne pridelujemo, ampak gledamo, da se nam trava dobro razvije, obokori in očvrsti. Tekom leta jo 2—3 krat pokosimo, odvisno od vlažnosti letine. Važno je, da je prvič prezgodaj ne pokosimo, kar izredno slabo vpliva na bodoči razvoj. Prvič se naj pokosi trava v prvi polovici julija oziroma koncem junija, pozneje pa še enkrat do dvakrat kot prej omenjeno.

V drugem letu po setvi, pred začetkom ve-

getacije, gnojimo spet z rudninskim superfosfatom in sicer ga podkopljemo med vrstami, če smo sejali v vrste, drugače pa ga potrosimo povprek. V drugem letu ne gnojimo z normalno množino ampak damo nekoliko manj (200 kg na oral, 57 a). Tekom meseca aprila pa še pognojimo z apnuduškom, v izjemnih slučajih s čilskim solitrom, če vidimo, da trava nima pravega razvoja (bledi in manjši listi). To se dogaja predvsem v lahkih zemljah, ki niso bogate na humusu in hlevski gnoj že v prvem letu prebavijo. Nikdar pa z dušičnimi gnojili ne pretiravati, ker potem pridelamo več sena kot semena.

Pridelovanje travnih semen pa je velikega pomena zlasti sedaj, ko se bo naše travništvo moralo preurediti, kajti za uspešen razvoj živinoreje bo merodajen le umetni travnik — dobra krma!

Presajevanje zelenjave

Zaradi uspešnega pridelka zelenjadnih rastlin, ki jih gojimo za prehrano, nekatere tudi za živinsko krmo, jih presajamo, le nekatere sejemo na stalno mesto. Za vzgojo sajenic odberemo primerno gredico z dobro, lahko zemljo na južni legi. Težka ilovnata zemlja ni dobra, ker je rast na njej počasnejša, pa tudi sajenicam se v taki zemlji lasovite koreninice potrgajo, da se težje primejo, ko jih presajamo.

Za dobavo dobrih sajenic si preskrbimo prvovrstno seme, ki ga posejemo tako redko, da se rastline lahko svobodno razvijajo. V pregosti setvi se pretegnejo. Take niso prida, zato jih ne sadimo. Ako vzkali pregosta setev, jo moramo primerno razredčiti in prepuliti. Še boljše sajenice vzgojimo, ako mlade sajanke z enim ali dvema lističema pikiramo.

Ko sajenice primerno odrastejo na 4 ali 5 listov, so godne za presajanje. Najboljši čas je ob oblačnem vremenu, če pa takega ni, ob večernih urah. Slabotne, zaostale sajenice zavržemo. Ker so drobne, lasovite korenine na sajenicah najvažnejše, pazimo, da jih ob nabiranju ne potrgamo. Zelo škodljivo je ruvati sajenice iz zemlje. Pravilno je, da jih s primernim orodjem izkopljemo, da ohranimo koreninice nepoškodovane. Da bi pa na zraku ne odmrle in se posušile, jih sproti spravljamo v posodo, v zmes kravjeka in vode. Tako obvarovane korenine začno zgodaj delovati in dovažati hrano rastlini.

Za saditev je najprimernejše orodje klin. Luknja, ki jo naredimo, mora biti širša, kakor je obseg korenin, da se koreninice povsijo navzdol. Ravno iz tega vzroka mora biti tudi globokejša, ker ob sajenju porinemo rastlino globokeje v luknjo, potem jo pritvdignemo do določene višine in na to pritvdignemo z zemljo. Najprimernejša globokost za sajenje je, da jih postavimo v zemljo do kaličnic. To sta dva prva, nepravna lističa (dve polovici semenskega jedra), ki jih rast-

Vesti iz sveta

Hudo borbo vodita med seboj Nemčija in Avstrija. V Avstriji hoče sedanji režim za vsako ceno zatreti Hitlerjeve narodne fašiste. Nemčija odgovarja takole: uvedla je za potnike, ki potujejo v Avstrijo, posebno takso, ki znaša 1000 mark (18.000 Din), s čimer je hudo prizadel tujski promet v Avstriji.

V južni Italiji je silen vihar napravil mnogo škode.

Notranje posojilo Češkoslovaške je doslej doseglo že nad poldrugo milijardo Kč.

Rusija kupuje žito, kot poročajo razni časniki, v večjih množinah.

Izgledi za hmeljsko kupčijo v Nemčiji so po dosedanjem mnenju prav dobri ter sodijo, da bodo cene precej visoke.

Zlato kritje dolarja je končno veljavno s pristankom ameriškega senata ukinjeno.

100-letnica je te dni doživela fotografija (slika), ki jo je izumil Jožef Niepce.

Nemčija se nahaja pred finančnim polumom; kritje državne banke znaša le še 8 odst.

Amerika in Rusija se pogajata ugodno za izmenjavo blaga. Rusija bo kupovala bombaž, Amerika pa rude.

Bančne goljufije. V Ameriki so prišle na dan velike goljufije nekaterih bank, zlasti banke »Morgan«.

Italija je kljub finančni krizi razpisala notranje posojilo za elektrifikacijo italijanskih železnic.

Belgijska vlada je uvedla za brezposelne obvezno delo, ker so predvidene velike javne gradnje.

V Moskvi nameravajo zgraditi ogromno palačo za državne urade, ki jo bo krasil kip Lenina, ki bo visok 50 metrov.

Skrb za brezposelne je prisilila tudi Nemčijo, da bo pričela z obširnimi gradnjami, kjer bodo dobili brezposelni delo; v to svrhu je bilo določenih 1 milijardo mark.

V Francijo je doslej pribežalo iz Nemčije nad 35.000 beguncev, ki so se edino na ta način rešili sedanjega nemškega fašizma.

Stalin, predstavnik sovjetske Rusije, se bo kot poročajo, sprijaznil tudi z opozicijo, ki jo tvorita Zinovjev in Kamenjev, oba ugledna voditelja opozicijskega boljševiškega gibanja v Rusiji.

V strugi največje ruske reke Volge so odkrili bogata najdišča zlata.

Na kmetijski razstavi v Berlinu je prejela prvo oceno krava, ki daje dnevno 60 l mleka.

»Večne vžigalice« bo pričela izdelovati neka tovarna v Švici. Te vžigalice se ne bodo nikoli izrabile.

Naša trgovina s posameznimi državami v prvem letošnjem četrtletju. Med državami, kamor največ izvažamo, je bila letos na prvem mestu Avstrija, v katero smo izvozili za 189.7 milijona Din. Ker je uvoz znašal le 95.5 milijona dinarjev, smo imeli z Avstrijo visoko aktivno trgovinsko bilanco, in sicer za 92.2 milijona dinarjev. Tudi z Italijo smo imeli za 48.7 milijona Din aktivno bilanco pri izvozu v vrednosti 150.3 milijona Din in pri uvozu 101.6 milijona Din. Celu v prometu z Nemčijo je izvoz presegal uvoz (zaradi forsiranega izvoza pred nastopom brezposodobenega stanja), tako da smo imeli malenkostno aktivno bilanco. Izvozili smo za 104.5 milij. Din, uvozili pa za 90.2 milijona dinarjev. Trgovinska bilanca s Češkoslovaško pa je bila pasivna za 17.6 milij. Din pri izvozu v vrednost 56.1 milijona Din in uvozu 73.7 milijona dinarjev.

Za gospodinje

Gospodinjam bo nudil letošnji XIII. Ljubljanski velesejem od 3. do 12. junija vse, kar rabijo za opremo svojih domov. Zamogle si bodo omisliti pohištvo od enostavnih spalnic do najrazkošnejše gosposke sobe, pleteno pohištvo, preproge, zastore, zrcala, tapetniške izdelke, cvetlice, štedilnike, posodo, opremo za kopalnico, radio, klavirje, gramofone in še nešteto stvari, ki si jih želijo in katere si bodo najceneje nabavile na velesejmu.

Steklenice se dobro čistijo s sodo, pepelom, žaganjem, nežganim apnom, lugom, soljo, salmijakom, jesihom in kislim zeljem.

Miši in podgane preženeš, če namažeš vse lesene predmete v kleti s smolo, terpentinom ali lizolom. Pregarja jih tudi smrad pelina in baldrijana. Seme solnčnic pa jim je baje strup.

Gnojenje špargljem. Špargljem ne smete gnojiti spomladi s hlevskim gnojem radi tega, ker postanejo rujavi, pa tudi grene. Za gnojenje spomladi je najbolj priporočljiv kompost, ali pa razredčena gnojnica.

Sveže češplje do spomladi. V lepem suhem vremenu natrgaj najlepših, zrelih, a ne mehkih češpelj s pecljem. Prebrano pusti najmanj 24 ur na suhem prostoru, da dobro zunanjo vlago izhlape. Nato jih vloži v popolnoma nov povodčen prsten lonca takole: Na dno lonca daj za prst na debelo mekin ali stolčnega oglja. Češplje vlagaj s pecljem navzdol in pazi, da se nobena ne dotika druga druge, ne dna in ne stene lonca. Ko je prva vrsta vložena dodaj zopet za prst debelo mekin in vlagaj kakor prvo vrsto naprej do vrha. Ko je lonec skoraj poln, dodaj na vrh za dva prsta mekin ter zaveži s pergamentnim papirjem in položi na suh hladen prostor, a ne tak, v katerem pozimi zmrzuje. Preden češplje rabiš, daj jih na manjše rešeto ter jih drži nekaj časa na sopari vrele vode. Sopara češplje lepo osveži, da zgledajo še spomladi, kakor bi bile pred par dnevi natrgane.

Sejmi

13. junija: Stari trg pri Poljanah, Polhov gradec, Brunik, Hotemože, Zdenska vas, Ziri, Kozje, Brežice, Sv. Duh, St. Janž pri Spod. Dravogradu, Loče pri Polčnanah, St. Janž pri Taberzi, Rogatec, Zalec, Zigarski vrh pri Sevnici, Dolnja Lendava.
14. junija: Hotedersčica, Ljutomer.
15. junija: Dob, Kočevje, St. Vid pri Zatični, Semič, Jagnenca, Sv. Barbara, Sv. Vid pri Ptuj, Kostrivnica, Mozirje, Lembah, na Planini, Oplotnica, Sv. Rozalija, Turnišče.
16. junija: Prosenjakovci.
17. junija: Sv. Vid pri Grobelnem, Poljčane.

Valute

1 nemška marka	Din 13:50
1 švicarski frank	Din 11:10
1 ameriški dolar	Din 48:50
1 angleški funt	Din 193:50
1 francoski frank	Din 2:25
1 češkoslovaška krona	Din 1:71
1 italijanska lira	Din 3:—
1 avstrijski šiling	Din 8:80

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28% na ime »prima«. To se pravi, ako prodaj 1 ameriški dolar po kurzu Din 48:80 in dobiš še 28%, dobiš za dolar Din 62:70. To velja tudi za vse ostale tuje valute.

Prvovrstno

modro galico 98/99%

nudi po najnižji ceni

Ekonom

Osred. gosp. zadruga v Ljubljani r. z. z o. z.
Kolodvorska ul. 7.

Poceni posojila

počenši od 2.000 dinarjev do petstotisoč dinarjev, za vse svrhe, stanove in poklice, odplačljivo v malih mesečnih obrokih dajejo: »Stavbne Mobilne Zadruga«, Ljubljana, Mestni trg 25./I. Iščete poverjenike!

Modroci!!

Najcenejše in najboljše modroce (federmodroce), otomane, mreže, divane, športne fotelje in garniture Vam nudi

F. SAJOVIC, LJUBLJANA
Stari trg 6
Vsa tapetniška dela po nizki ceni

Kupujte domače blago!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov
izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon šte.: 20-40, 24-57, 25-48; interurban: 27-06, 28-06

PETERSON INTERNATIONAL BANKING CODE

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedeposit i. t. d.

Laneno olje, firnež, emaline in ostale lake, oljate barve, lanene tropine
in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL D. Z.

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKA IN BARV
LJUBLJANA • MEDVODE • DOMŽALE

Ekspozitura Beograd • Podružnica: Maribor, Novi Sad • Lastnik: Franjo Medić

Kose in srpe

z garancijo, izdelane iz najfinejšega švedskega jekla v staroznani tovarni kos in srpov **Kajetan Ahacik v Tržiču**

nudi

„Ekonom“, Ljubljana

Kolodvorska ulica 7

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in split-skega portland-cementa

Kolodvorska ulica šte. 7

Kmetje! Kupujte samo domače izdelke!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

V LJUBLJANI

REG. ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

Vloge

na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5%, pri tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog

Din 35.000.000.-

Rezervni zaklad:

Din 1.100.000.-

Blagajniške ure:

Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½ ure

Tavčarjeva (Sodna) ul. 1

Telefon šte. 28-47. — Račun poštne hranilnice šte. 14.257. — Brzjavlj: „Kmetijski dom“

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinitvenja obrestovanja

Posojila

daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

Podružnici:

**v Kamniku, Glavni trg
v Mariboru, Slomškov trg 3**